

Gødskning af vinterraps om efteråret

I forbindelse med såning af vinterraps har mange marker om efteråret behov for at få tilført kvælstof og evt. kalium. Mængden bør afpasses efter dyrkningshistorie, forfrugt og ud fra, om der nedmuldes halm.

Vinterraps har en betydelig optagelse af næringsstoffer om efteråret. Optagelsen afhænger meget af såtidspunktet og af vejret fra såning til vinterens komme. En veludviklet vinterraps kan optage op til 100 kg kvælstof pr. ha om efteråret og stort set den samme mængde kalium.

Næringsstofforsyningen fra gødskning og jorden skal sikre, at vinterrapsen opnår et tilstrækkeligt udviklingsstrin inden vinteren. Nedenfor gennemgås vinterrapsens behov for forskellige typer af næringsstoffer i løbet af efteråret.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Kvælstofbehov

Jo mere kvælstof der tildeles om efteråret, jo mindre kvælstof er der til rådighed om foråret. Forsøg viser dog, at størstedelen af den kvælstof, der optages i planterne om efteråret, er til rådighed for afgrøden det næste forår. Kvælstof om efteråret er vigtig ved sen såning for at få en hurtig vækststart og dermed sikre et passende udviklingsstrin inden vinteren. Vær dog opmærksom på ikke at give for meget kvælstof ved sen såning, fordi afgrøden ikke kan nå at udnytte det. Vinterrapsens kvælstofoptagelse falder drastisk jo senere, der sås.

I tabel 1 herunder er givet et forslag til tildeling af kvælstof til vinterraps om efteråret. Anbefalingen er hævet lidt i forhold til tidligere danske anbefalinger på grund af nye forsøgsresultater.

Tabel 1. Forslag til tildeling af kvælstof til vinterraps om efteråret.

Jordtype	Husdyrgødning i tidligere år	Forfrugt	Kvælstofbehov, kg N/ha	
			Sået før 20/8	Sået efter 20/8
JB 4 og derover	Ingen eller beskeden tilførsel	Frøgræs eller halmnedmuldning	60	40
		Anden forfrugt	40	30
	Regelmæssig tilførsel af husdyrgødning	Frøgræs, eller halmnedmuldning	30	40
		Anden forfrugt	20	30
JB 1-3	Ingen eller beskeden tilførsel	Frøgræs eller halmnedmuldning	50	40
		Anden forfrugt	30	30
	Regelmæssig tilførsel af husdyrgødning	Frøgræs eller halmnedmuldning	40	40
		Anden forfrugt	30	40

Andre næringsstoffer

Ved lave kaliumtal, hvilket næsten altid er tilfældet på grovsandet jord, skal rapsen tilføres 30-50 kg kalium pr. ha om efteråret, samtidig med kvælstoftildelingen. Hvis der hyppigt nedmuldes halm eller anvendes fast husdyrgødning eller dybstrøelse, dækkes kaliumbehovet almindeligvis herfra.

Ved lave fosfortal og/eller høje reaktionstal, bør der ligeledes suppleres med fosfor.

Da der også er behov for magnesium, bør der ved lave magnesiumtal anvendes en magnesiumholdig gødning. Hvis der skal tildeles kvælstof i handelsgødning, skal tilførslen ske i en svovlholdig kvælstofgødning – f.eks. i form af en NS 26-14. Hvis der mangler fosfor og kalium, kan en NPK-gødning anvendes.

Mikronæringsstoffer

Generelt tyder ingen forsøgsresultater på, at vinterraps har brug for tilførsel af mikronæringsstoffer om efteråret. Det gælder hverken mangan, bor, magnesium eller molybdæn.

Gylle

Vinterraps kan udnytte gylle om efteråret, uden at det resulterer i et større tab af kvælstof ved udvaskning. Generelt kan gylle tilføres i en mængde svarende til den mængde ammoniumkvælstof, der svarer til kvælstofmængderne i tabel 1. Normalt er der ikke behov for at tilføre mere end 15-20 ton slagtesvinegylle - svarende til 40-60 kg ammoniumkvælstof pr. ha. På grovsandet jord med meget lave kaliumtal kan der være behov for at supplere hver ha med 30 kg kalium i handelsgødning.

By Rich Haddock